

PŘEDSTAVENÍ PROGRAMU MUESCORE

TEREZKA HŮLKOVÁ (CZ) A PAVEL STRŽÍŽ (CZ)

Abstrakt. Autoři článku, neteř Tereška a strýc Pavel, představí svobodný program MuseScore, <http://musescore.org/>. Je to program vhodný na vysázení notového zápisu a přehrání vytvářené skladby. Tohoto zajímavého programu jsme si všimli minulý rok (2012), kdy jsme, po pravdě řečeno trochu nemotorně, sázeli státní hymnu Slovenské republiky v MusiX_TE_Xu a LilyPondu, a to ve chvíli, kdy jsme si potřebovali hymnu přehrát. Sázeči programy tuto možnost standardně nenabízí. V článku je představena běžná práce v tomto programu. Na konferenci bude navíc poukázáno na několik konvertorů hudebních formátů, jako TAudioConverter, Audacity a SoundConverter. Vedle toho představíme i přílehlý archiv hudebnin, <http://musescore.com/>.

Klíčová slova. Hudba, hudebniny, notový zápis, grafický zápis hudby, tabulatura.

AN INTRODUCTION TO MUESCORE

Abstract. The authors, a niece Theresa and her uncle Paul, introduce an open source software named MuseScore, <http://musescore.org/en>, a musical notation program which is a complete scorewriter and notation editor. We have noticed this excellent program last year (2012) while we were typesetting the national anthem of Slovakia in MusiX_TE_X and LilyPond, esp. when we needed to listen to what we had just typeset. Regular typesetting engines couldn't provide such a feature. In the article, the authors show several features of this software. During the OSSConf 2013 conference, we will also introduce some converters, such as TAudioConverter, Audacity, and, SoundConverter. Along the way, a musical archive, <http://musescore.com/>, is presented.

Key words and phrases. MuseScore, Musical Notation, Scorewriter, Sheet Music.

1. Úvod

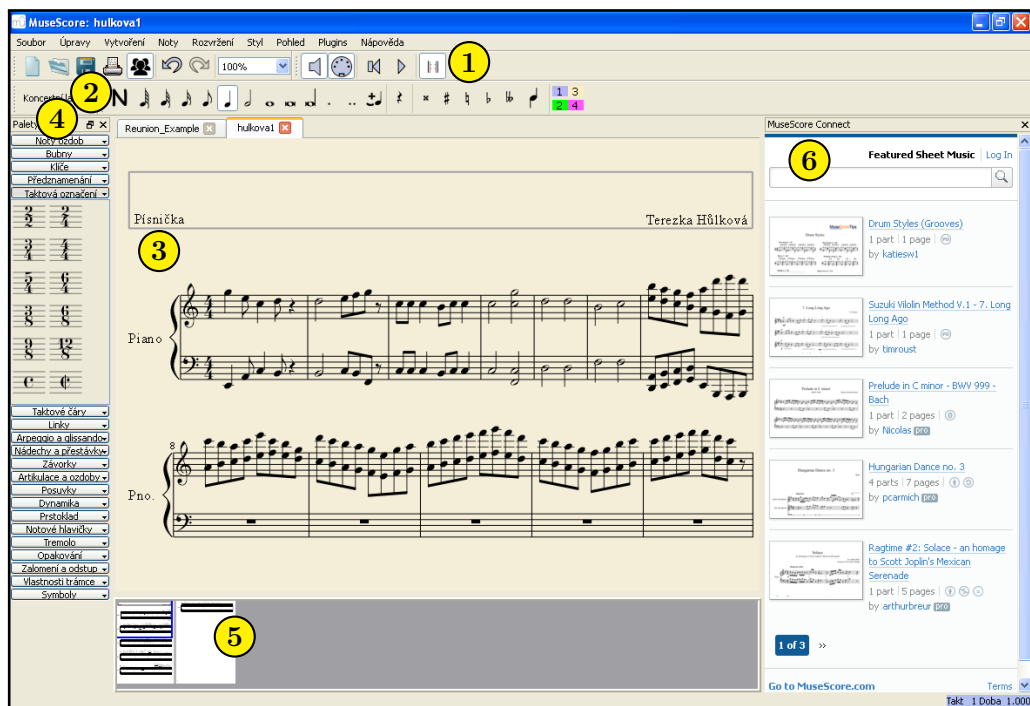
Setkali jsme se se sazbou hudebnin pomocí MusiX_TE_Xu i LilyPondu, ale skladba se nedala přímo přehrát. Upřímně řečeno, také to nejsou vhodné nástroje pro nezletilé neprogramátory.

Když si chceme skladbu editovat a zároveň přehrát, existují alternativní nástroje, zmiňme namátkou z repozitářů: Frescobaldi, Denemo, jEdit, Impro-Visor, Rosegarden, TuxGuitar, Aria Maestosa, Canorus, NoteEdit či NtEd. Za poslední roky se jich urodilo. Program MuseScore [čtème mjuzísko:r] zaujal hlavně tím, že u programu je dostupný archiv písniček a lze pracovat s více hudebními nástroji.

Na druhé straně jsme se setkali s komerčním programem Reason, ale to je produkt už pro vyspělé, zkušené a profesionální hudebníky, řekli bychom.

2. Práce v MuseScore

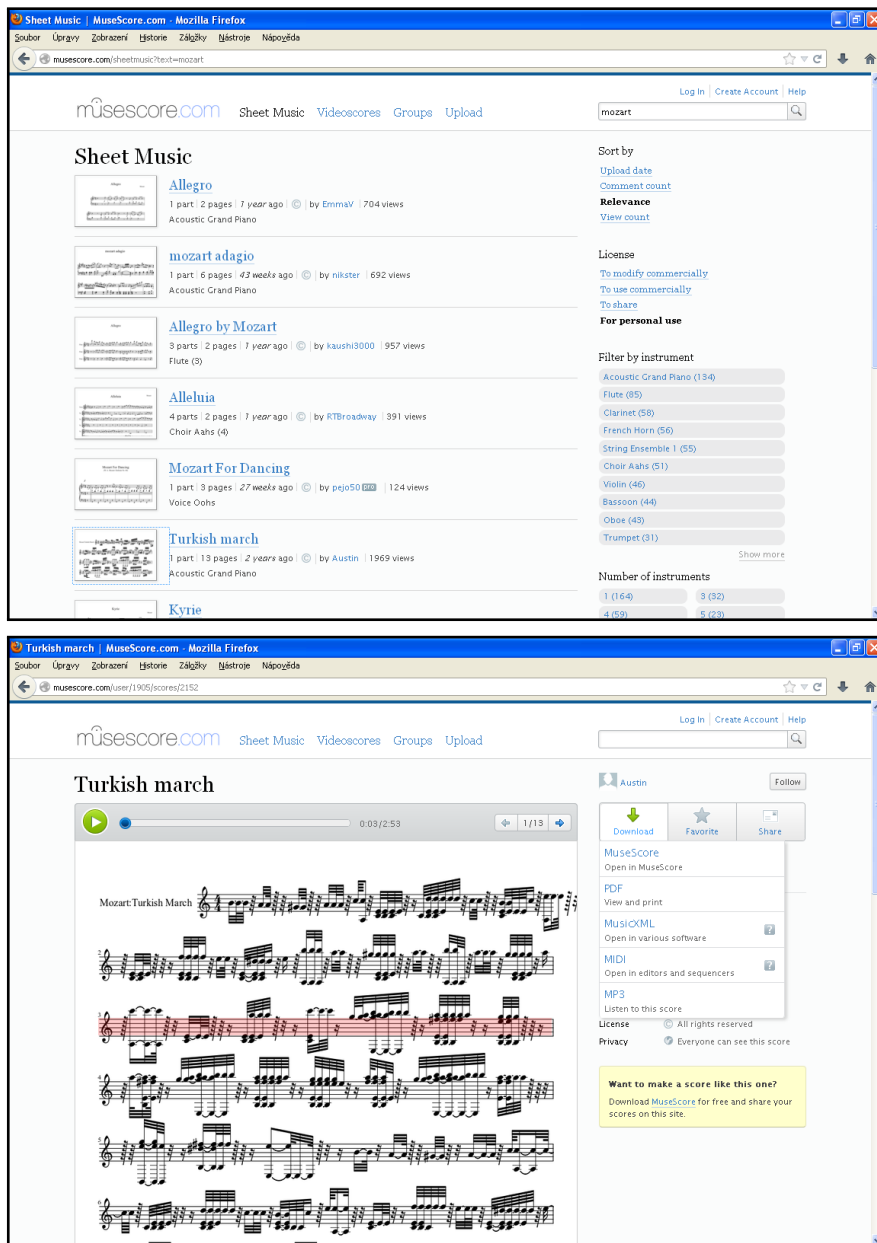
Po instalaci, která je pod Linuxem, Mac OS X (v repozitáři hledejme *muse-score*) i Microsoft Windows, standardní, uvidíme po spuštění následující:

- ① Z menu ovládáme funkce programu, za pozornost stojí spuštění písničky v libovolné části přípravy skladby a libovolné části písničky.
- ② Editaci a volbu not lze provádět z klávesnice nebo za pomoci ikoněk.
- ③ Zde se provádí editace notového zápisu. Jedná se o WYSIWYG.
- ④ Většinu hudebních symbolů lze dohledat v panelech v levé části MuseScore. Na snímku můžeme vidět rozkliknutý blok taktových označení.
- ⑤ Ve spodní části můžeme vidět náhled na tiskovou stránku.
- ⑥ Za pozornost jistě stojí i možnost stažení písniček z archivu s možností následné editace, po registraci můžeme do archivu uložit vlastní skladby.

3. Typografie

MuseScore je zajímavý produkt i z pohledu typografie. Výstupy můžeme získat v PDF, PS, PNG a SVG, ale též jako písničky MID, WAV, FLAC a OGG. Nativní formát je MusicXML či její komprimovaná verze MSCZ a MSCX. Standard MusicXML je

Obrázek 1. Ukázka z vyhledávání skladby na musescore.org. Skladatel nebo název skladby se zadává v horním pravém poli. Z výsledků v levé části webové stránky si naklikneme »Turkish march« a dostáváme se do spodního okna. Zde vidíme skladbu a červeně podbarvená je právě hraná část. V pravé části si můžeme stáhnout editovatelný soubor MSCZ, PDF, MXL, MID a MP3.

v hudbě podobná revoluce jako dříve formát MIDI. Přešla na něj většina hudebních programů, viz <http://www.musicxml.com/software/>. Zde je výsek z první Terezčiny písničky, pro účely článku jemně doformátovaný:

```
<td style="border: none;">
<p style="margin-top:0px; margin-bottom:0px; margin-left:0px;
margin-right:0px; -qt-block-indent:0; text-indent:0px;">
Písnička</p></td></tr></table></body></html>
</html-data>
</Text>
</VBox>
<Measure number="1">
<TimeSig>
<subtype>260</subtype>
<den>4</den>
<nom1>4</nom1>
</TimeSig>
```

O tento druh XML standardu se snaží i mimo hudební obory. Na úpravu XML existuje v dnešní době řada nástrojů, tříd, balíčků a knihoven, nepřekvapí nás tedy, že můžeme měnit atributy u jednotlivých not.

Ukážeme si změnu barev hlaviček not. To pomáhá při prstokladu a u některých druhů zrakového postižení. Zde je ukázka po zapnutí Plugins – Color Notes:

4. Závěr

K programu existuje, jak je dobrým zvykem, dokumentace. Dohledali jsme překlad český i slovenský. Ladit skripty lze přes Qt rozhraní, skripty jsou psány v JavaScriptu. Ukázky z archivu hudebnin jsou zmíněné na další straně.

Pro školačky a školáky bude zajímavá informace, že se dá využít MIDI rozhraní a můžeme přidávat noty přes klávesy. Přejeme příjemné chvílky s MuseScore, více si ukážeme na OSSConf 2013 v Žilině!

Kontaktní adresy

Terežka Hůlková, Moravský Písek, Česká republika

Ing. Pavel Stríž, Ph.D., Nakl. Martin Stríž, U Škol 940, 685 01, Bučovice, Česká republika,
E-mailová adresa: pavel@striz.cz